

MAKTABGACHA TA'LIMNI BOSHQARISH VA HAMKORLIK QILISHNING TA'LIM SIFATI HAMDA BOLALARRIVOJLANISHIGA TA'SIRI

Muminova Nargiza Sabitjanovna

MTTDMQTMO instituti dotsenti

Annotatsiya. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tizimini boshqarishning zamonaviy yondashuvlari, oila, mahalla va jamoatchilik bilan hamkorlik qilishning o'rnini hamda ushbu omillarning bolani har tomonlama rivojlantirishdagi ahamiyati tahlil etiladi. Ta'lim jarayonini samarali tashkil etish uchun boshqaruvning ilmiy, tizimli, shaffof va hamkorlikka asoslangan tamoyillari muhim ekani asoslab beriladi.

Maktabgacha ta'lim — shaxsning intellektual, ma'naviy, nutqiy va ijtimoiy rivojlanishida birlamchi poydevor bo'lib xizmat qiladigan eng muhim bosqichdir. Ushbu bosqichda ta'lim jarayonini to'g'ri boshqarish va uning ishtirokchilari o'rtasida samarali hamkorlik o'rnatish — ta'lim sifati va taraqqiyotning asosiy kafolati hisoblanadi. Maktabgacha ta'limni boshqarish faqat hujjatlar yoki tashkiliy jarayonlarni yuritish emas, balki bolani rivojlantirishga xizmat qiladigan kompleks tizimni yo'lga qo'yish demakdir.

Maktabgacha ta'limni boshqarish — ta'lim-tarbiya faoliyatini rejalashtirish, muvofiqlashtirish, nazorat qilish va takomillashtirishdan iborat jarayon bo'lib, u quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi

1.1. Strategik rejalashtirish

- Bolalarning yoshi, qiziqishi va ehtiyojlari asosida yillik va oylik rejalashtirish
- Ta'lim dasturlarini samarali tatbiq etish
- Pedagoglarning malakasini oshirish bo'yicha tizimli ishlar

1.2. Moddiy-texnik bazani boshqarish

- Ta'lim muassasasini xavfsiz jihozlash
- O'quv-uslubiy materiallarni yangilash
- O'yin vositalari va rivojlantiruvchi muhit yaratish

1.3. Monitoring va nazorat

- Ta'lim sifati indikatorlarini baholash
- Bolalarning rivojlanish xaritalarini yuritish
- Pedagoglar faoliyatini tahlil qilish

Samarali boshqaruv — muassasada tinch, ishonchli, o'rganuvchi va o'suvchi muhitni yuzaga keltiradi.

2. Maktabgacha ta'limda hamkorlikning o'rnini

Maktabgacha ta'lim jarayonida hamkorlik — ta'lim muassasasi, oila, mahalla, sog'liqni saqlash tizimi, nodavlat tashkilotlar va jamoatchilik o'rtasidagi o'zaro ta'sir va hamkorlik bo'lib, u bolani har tomonlama rivojlantirishga xizmat qiladi.

2.1. Ota-onalar bilan hamkorlik

- Ota-onalar yig'ilishlari, seminarlar;
- Ochiq darslar va kuzatuvlar;
- Psixologik-pedagogik maslahatlar;
- “Bog'cha-oila” loyihalari.

Bu jarayon ota-onalarning pedagogik madaniyatini oshiradi va bolalar rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

2.2. Mahalla va jamoatchilik bilan hamkorlik

- Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar;
 - Xavfsizlik masalalarida qo'shma ishlar;
 - Ijtimoiy loyihalar va tadbirlar.
- Mahalla bilan hamkorlik orqali bolalarda milliy qadriyatlar va jamiyatga moslashish ko'nikmalari mustahkamlanadi.

2.3. Tibbiyot muassasalari bilan hamkorlik

- Muntazam tibbiy ko'riklar;
- Sog'lom ovqatlanish bo'yicha tavsiyalar;
- Gigiyena va sog'lom turmush tarzi targ'iboti.

2.4. Ta'lim boshqarmalari va NNTlar bilan hamkorlik

- Malaka oshirish va metodik seminarlar;
- Innovatsion ta'lim texnologiyalarini joriy etish;
- UNICEF, UNESCO kabi tashkilotlar bilan qo'shma dasturlar.

Shunday qilib, boshqaruv va hamkorlik — ta'limning barqaror rivojlanishini ta'minlovchi ikki asosiy tayanchdir.

Maktabgacha ta'limni boshqarish va hamkorlik qilish — bolani har tomonlama rivojlantirishning eng muhim omillaridan biri hisoblanadi. Boshqaruv ilmiy asosda, tizimli va aniq yo'lga qo'yilganda, hamkorlik esa keng ko'lamda va samarali tashkil etilganda, maktabgacha ta'lim sifatida sezilarli yuksalish kuzatiladi. Natijada, har bir bola uchun qulay, xavfsiz, rivojlantiruvchi va mehribon muhit yaratiladi, bu esa uning kelajakdagi ta'lim bosqichiga mustahkam poydevor bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risi"da O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 08.10.2019-yildagi PF-5847-son
2. Abdullayeva N.Sh. The role of modeling in the development of coherent speech of senior preschoolers// International journal of multidisciplinary research and analysis ISSN(print): 2643-9840, ISSN(online): 2643-9875 Volume 03 Issue 12 December 2020 DOI: 10.47191/ijmra/v3-i12-09, Impact Factor: 5.522 Page No.- 321-323
3. Abdullayeva N.Sh. Pedagogical possibilities of design activity in the process of increasing the qualification of preschool workers// European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences. Volume 8 Number 1 2020 Page 90-95 bet
4. Valiyeva F.R. Ensuring continuity in the training of future professionals in the education system.// European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences/ Volume 7 Number 6, 2019. ISSN 2056-5852
5. Valiyeva. F.R., Kurbonov Sh. Continuity in the education system // Wschodnioeuropejskie // East european science journal 12(52)2019 45-52. 2020